

Брой 13.

У Земуну 26. Мая 1856.

Година I.

Овај листъ излази сваке Суботе, а цена му е на годину 4 форинта, на полу године 2 форинта ср. безъ поштарине; поштанска такса износи на 6 месецъ 30 кр. ср. Пренумерирати се може у Аустрији кодъ сваке поште или познати наши скупитеља или управо кодъ издавателя у плаћенимъ писмама, а у Кнежевини Србије у главној књижари Велимира Вазожића у Београду. За огласе плаћа се за редъ 3 кр. ср.

Последній Алтомановићъ.

XII.

Пасманова повесть.

Пасманъ поче овако приповедати:

Сине! ямачно ће некадъ доћи време, мирније и срећније одъ овогъ нашегъ времена, у комъ ће потомци жельније о своимъ предцима разпитивати, њинова дѣла изтраживати, њи бележити, и сва имена славны оны юнака, кои су некадъ сушествовали, у књигу записати, коя ће после одъ руке до руке ићи, и коя ће се прилжно и съ узхићенјемъ читати. Кадъ едномъ то време дође, онда ће ямачно твоя дѣла наћи свога повестонисца, и покрај твога имена читаће се онда и друга, па међу њима, као што се надамъ, и име твога поочима безъ огорченя и изсмевања, што о теби само оно спомену, што е славно и сјайно, а о мени оно — што не зло и 'рѣаво. Но садъ да пређемъ къ момъ житију.

Јусуф-Ага, кога и садъ, чини ми се, предъ собомъ гледамъ съ ономъ необично дебеломъ главуромъ, изрекао намъ е, као што ти е познато пресуду, по којој намъ е, мени и целой дружини, требало погинути. Залудъ самъ я ядиковао, да е пресуда ужасно строга, и нечовечно грозна, залудъ самъ се позивао на Муамеда и њгове ученике, кои самовольно убиянѣ човека забрањују, залудъ самъ говорио, да е непрости телно злоупотребљавањѣ власти, кадъ се тако лако ве-

шаю люди, кои честный изгледъ и найболя о своемъ владаню сведочанства имаю, кои су къ томе јошть здрави и крепки и кои бы радо јошть живили, докъ се може. Турчинъ неимадѣ ува за све те моје речи, при свемъ томъ, што бы свакогъ другогъ човека тронуле и дубоко у срце дирнуле. Ахъ, нашъ бы јукъ камень разжало био, само њѣга не могао, њѣга, кои е одъ постаня суровъ и нечувствителанъ био.

Садъ приступе њгови момци, вежу свакоме одъ насъ поединце руке и ноге, ограде одъ конопаца замке, баце намъ ове око врата, па насъ онда редомъ повешаю. Морамъ ти приметити, да су ти дупежи свой посао одвећ олако свршивали, почемъ се далѣ нису мучили, да намъ, пошто смо већ за едну стопу надъ земљомъ узвишени были, вратове полеме, као што то по правилу прави вешачи чине. Они су дакле оно, што су јошть по дужности чинити имали, оставили свеизвршующемъ времену и сили ветрова, те тако имамъ овимъ околностима благодарити, што самъ, премда већ обещенъ, јошть единако животне топлоте у момъ члановима осећао и нешто дисати могао. Осимъ тога была е јошть и грана, коя е моје тело држала, гладка, и витка, те тако е конопацъ, кои ме е у висини држао, мало склизнуо тако, да самъ наскоро погама земљу доватю и на њой се узправю.

Лице, кое ми е моје жалостно положенѣ наружило, морало е бити страшно, почемъ самъ после некогъ времена едногъ одъ момака ово говорити чуо: У овомъ Циганину лежи ямачно суштыи ѣаво. Дайте да бежимо, ерѣ ће иначе изъ њѣга изићи и насъ однети,

По овоме види се, да е стра' одъ ђавола наше вешаче нагоніо, да тако брзо са нашомъ сиротиньомъ, кою су подъ шаторима наши, побегну.

Кадъ су се већ удалили были, почнемъ се полако мицати а затимъ дотле протезати и руке развлачити, докъ нисамъ десну руку изъ узице извукао. Съ овомъ почнемъ садъ по поясу, кои самъ око тела имао, и кои момци нису опазили, пипати, те на мою велику радостъ извучемъ ножићъ. Ахъ, овај незнатный ножићъ бјаше највеће благо, кое самъ икада у момъ веку у руке добио, баръ у ономъ тренутку учинило ми се, да се никаквимъ благомъ не може изплатити. Съ тимъ ножићемъ изсечемъ садъ све завезе, кое су ме јошть стезале и — освободимъ се.

Чимъ самъ се овако освободио, првѣй ми е посао био, да и остале повешане освободимъ, међу којима е био и мноми ослепљѣный, кои насъ е издао и све насъ у несрећу баціо. Но нѣи су узице тако яко стегле, да су имъ готово свако дѣянъ пресеке было, те тако се чиняу, да ни најманъ живота у њима не бѣяше. Я ѣи садъ однесемъ къ потоку, кои е недалеко у шуми жуборіо, ту ѣи студеномъ водомъ яко полиемъ, уземъ изтрошене землѣ, изтремъ ѣи њоме по целомъ телу, а понавѣше по слепимъ очима, подъ мишкомъ, по табанима, укратко, све самъ чиніо, штогодъ ми е чувствително срце у томъ опасномъ тренутку саветовало, те се тако после неколико тренутака яко обрадуемъ, видећи, да еданъ по еданъ очи отвара и дубоко узданувши, дисати починѣ. Я самъ ѣи одъ смрти спасао, међу њима и ослепљѣногъ, кои е послѣднѣй место очію уста отворио съ овимъ речма: „О Пасмане, ты ме опетъ у животь повраћашъ, а я самъ те издао; то е лепо одъ тебе, то е племенито! За такву благодарну услугу узми узъ мое очи, кои' си ме већ лишио, и мое срце. Оно е одсадъ коначно твое!“ Ове е речи бедный ослепљѣный изговорио безъ сваке споредне намере, шале и досетливости, еръ тренутака тай ніе био за шалу и оптроумлѣ. Тай ме е изразъ благодарности тронуо и одъ оногъ тренутка помиріо самъ се съ њимъ савршено.

За тимъ се са свима моима повучемъ дублѣ у шуму, али, ахъ, међу њима не бѣяше онога, кои ми е најмилии био, не бѣяше тебе, сыне мой. Сетивши се Юсуф-агины речіи, да су те њѣгови момци изъ пушке убили, и да си подъ рићомъ на путу остао, упутимъ се тамо, да те баръ мртва натрагъ добіемъ, пркосећи тако и самой опасности, да ће ме наново познати. Рићу заоста онде нађо, ал' теби ни гласа ни трага. То обстоятелство у почетку яко ме смути, но после краткогъ размишляваня паде ми на память, да е зрно само коня оборило, а не и коняника, и да си се ты морао ямачно спасти и да по свой прилици буди где по гори блудишъ. То ми ули најлепше надежде, те се утѣшенъ моима вратимъ, надаюћи се, да ћу те скоримъ временомъ опетъ наћи. Но судбина е другчѣе заключила была, ты ми се више не врати, и то ме е страшно печалило, но опетъ ме е тѣшила надежда, да ћемо се ямачно опетъ видити и ердачно загрлити.

Више дана' провео самъ затимъ у шуми съ моимъ дружиномъ. Ни еданъ човекъ не даде се за то време близу нашегъ обиталишта видети, изъ чега самъ заключіо, да е народъ, чувши о нашемъ вешаню, застрашенъ, шуме се клоніо. Ово мое заключенъ было

е, као што самъ се каснѣ уверіо, основано, те тако смо у нашемъ скривалишту савршено безбедни были. На то падне слепцу на память, да пође ради потайногъ испытываня, те тога ради измоли одъ мене едно младо, окретно и хитро циганче за вођу. Онъ ми се торжественно закуне, да ће единствено у ползу дружини радити, и остави ми као залогъ њѣгове верности жену и децу, на кое му я и допустимъ, да свою намеру изврши.

После три дана врати се слепацъ. Я самъ се дивіо њѣговомъ свободномъ 'оду, њѣговомъ вештомъ начину, како е предмете пипао и уређивао, и уверіо самъ се, да му пипанъ савршено надокнађуе њѣговъ видъ. Младѣй њѣговъ вођа терао е предъ собомъ стадо оваца, и слепацъ рече ми узклицаваюћимъ гласомъ: „О Пасмане, све е добро, врло добро. Мы смо у овой шуми добро заклонѣни. По народу се просуо гласъ, да е самъ ђаво обешене однео, и да садъ у шуми стануе, којој се никакавъ живѣй пѣсме приближити, ако не жели, да га жива на ражанъ натакну, изпеку и поведу. Тако ми е лако было, ово стадо оваца одтерати, коя ће насъ на дуже време одъ мучнѣ глади сачувати. Далъ знай, да Турци одъ юче свой великѣй постъ држе, и да Юсуф-ага на своемъ польскомъ добру, по дана' ода одавде, обноћ пируе, а после обданъ чмава. О Пасмане, я се радуемъ сладкой освети, кою ћу извршити. Сутра око поноћи, — ты ћешъ ми допустити —, кренућу се съ дванаестъ нашихъ друга, и довешу ти гламурдана Юсуф-агу жива, те да му седећи судимо, као што е онъ нама. Ха, сладка ће то освета бити. Небой се ништа, Пасмане, я самъ све добро испытао, можешъ се на мене поуздапо ослонити и можешъ уверенъ бити, да ћу мой посао како валя извршити. Та я самъ твой достойный ученикъ, ако ме е моя кодъ тебе наука и стала два здрава, два бистра ока!“

Почемъ слепца нисамъ никако могао одъ њѣгове намере одвратити, то самъ му допустио и пратню дао, кою е искао, и съ којомъ се на срећу кренуо.

Два дана и две ноћи е протекло было, кадъ наеданпутъ чуемъ изъ далека разлежућу се вику и узклицаванъ. Слепацъ е са своимъ пратньомъ преданномъ стало, а у њиновой средини мицао се онъ самъ — Юсуф-ага, разслаблѣнъ и дркчући, као да га е грозница тресла, устне су му дрктале, зуби цвочотали, а ладанъ зной капао е са смрто-бледогъ лица. Съ рукама наопако савезацимъ, босоногъ, съ голомъ, обрѣяномъ главомъ ступао е овај к' смрти вођеный зликовацъ. Овај, пре краткогъ времена лудо суетный, продрзльиво-гордый, немилостивый, како е садъ дрктао, како се препо одъ оны, кое е мало пре мучити дао, у чѣе га е руке неумолимо-строга судбина предала.

„Изпало е за рукомъ, о Пасмане, и освета ће сладко на срце пасти!“ Съ тимъ речма предусретне ме слепацъ, кои ми садъ приводеди, како е опъ, рано у ютру, кадъ е Юсуф-ага свою макомъ опіену главу на мекано узглавлѣ свое постелѣ спустио и тежкѣй мртвѣй сапакъ бекріе боравити почео, кућу запалио, како е за тимъ пламенъ, страшнимъ ветромъ разпалѣнъ, силно букнуо и наскоро узъ пуцаюће гредѣ на крову лизао, како су за тимъ, слепацъ и њѣгова пратня, у собу грунули, спаваюћа Юсуфа продрмали и разбудили, везали, и напољ извели, и како су њѣгови

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

момци, познавши у Циганима пре кратког времена обешене, на све стране прсли, како е пламенъ све до дна спалио, уништио и Юсуфъ све то тужнимъ очима гледао, докъ се наипосле не стропоштао, те су га морали са собомъ одвући. „Кадъ се Юсуфъ опетъ разабрао,“ тако е сленацъ своју приповедку завршио, „заповедио самъ му, да босоногъ иде, и ево га садъ предъ тобомъ, о Пасмане. Суди му и врати ономъ меромъ, којомъ е онъ нама меріо.“

Юсуф-ага био е заиста одвећъ страшљива душа. Колико самъ га морао сажалѣвати као човека, кои е онако у чести, сили и богатству овако јако пониженъ, толико ми е опетъ противно било његово владањ. Онъ е сиречь предашномъ на колена пао, тужно плачући за милостъ молио, као награду за то све красоте босанске земљѣ обривао, све ми е главе поштены людји у свомъ окружию предъ ноге бацити хтео, само да му садъ опростимъ и да га пустимъ. „Јуначе твога века, племенитый, великодушный, витежкій Пасмане, бисеру циганскогъ народа,“ тако е заключио свое јадикованъ, „смилуй се на мене и пусти ме, оваквогъ као што ме видишъ. Ахъ, како е сладакъ животъ, а како е горка смръть!“

„Но,“ рекао самъ на то моимъ людма, „вы видите, да се Юсуф-ага одъ смрти плаши. Я бы рекао, да му животъ опростимо, и да му што друго пресудимо. Но, шта ты на то одговарашъ, мой слепый?“

„О Пасмане,“ одговори сленацъ, „добро е, што ты велишъ. Како бы было, да нашемъ радо живећемъ Аги одсечемо нешто мало одъ езика, те да у напредакъ неизриче лаже, строге и неправичне пресуде, а после да му петъ прстию на едной, и толико исто на другой руци одрежемо, те да у напредакъ неузима никаквы поклона, да неотима никакво туђе добро? Я бы рекао, да бы се тако обоимъ странама правда учинила нама потеме, што бы га тако на свагда циганскомъ народу безопаснимъ учинили, њѣму пакъ потеме, што бы тако остао у животу, и што не бы могао никоме, было то у речма, было писанѣмъ, своју тугу и неволю одкрити, укратко, што се небы никак о излапути могао. Шта велишъ Пасмане, е л' да самъ я благъ судія?“

Мислећий, да сленацъ съ тимъ грозну шалу проводи, упрепастилъ се насданпутъ, кадъ сленацъ са своимъ едномисленницма Юсуф-агу спозаде и за трепутака споменуто дѣло изврши. Онъ е то оштримъ ножемъ извршио тако нагло, и съ таквомъ вештиномъ, да нисамъ могао предупредити, а толико више, што е дружина сленцу у томъ грозномъ дѣлу сваку рукопомоћъ давала, нити е моје противъ слушала. Бедный е Ага тегло, урлао, и као црвъ се превіо, докъ су му жене, пошто е крваво дѣло свршено, ране смоломъ одъ дрвета, коју су при руци имале, завияле, те тако га опетъ мало поврате, да се не стропоштао и одъ боолѣ и муке свиснуо.

Сленацъ, комъ е ужасно дѣло за рукомъ изпало, вгляо се као бесомучанъ одъ радости на земљи и викао е неколико пута: „Освета е тако сладка, готово слађа одъ самогъ живота! „После овы речій потече му нешто крви на уста, а за тимъ неча, онъ се поче теглити, изусту неколико неразумителны, одвећъ силны гласова, задркта еданнутъ и другій вуть и —

умре. Прекомерна освета, у којој е, тако рећи, пливало, наипрасно му е пресекала животъ.

Несрећногъ Юсуф-Агу, кои е тако наипрасно свогъ езика и свои прстию лишентъ быо, пустимъ садъ, да иде кудъ оће. Покрай све болѣтице одъ свој раана, опетъ се ага својомъ свободомъ ползовао и уклони се доста брзо. После неколико година, кадъ самъ наново по оной земљи путовао, нашао самъ га у Сараеву, где предъ цаміомъ у просіячкимъ одрпанама одъ мимопролазећи милостиноу тепаюћимъ езикомъ проси. Опъ ме не познао, и кадъ самъ му дукатъ уделіо, погледао ме укоченимъ очима, аза тимъ е трипутъ узастопне главу до земљѣ преклоніо, и неспосно заурлао, да бы тако јаче извѣіо своју благодарностъ збогъ необичне велике уделѣне му милости.

Ахъ, судбина бедногъ Юсуф-Аге, премда е грозна и страшна, опетъ нестои усамљѣна у повестници людји!

Но да се вратимъ мојој приповедки.

Сленца, кога већъ писамъ могао у животъ повратити, предао самъ матери земљи, а съ осталомъ дружиномъ уклонимъ се нагло изъ шуме, што ми се чинило, да не саветно дуже іошть бавити се на ономъ месту, на комъ су се тако многоструко-опасне сцене догодиле.

Но несрећа е за нашомъ дружиномъ у застопце ишла. После некогъ путованя станимо се у некомъ предѣлу. Дружина, премаљѣна красотомъ и сочаностѣу печурака и шкрипаца, којма е полѣ посуто было, нападне на њи, испече ій на жеравици и поче ій съ найвећомъ сласти ести. Я самъ одъ давнашњи времена заклетый непріятель свега онога, што ми се чини, да некій, ако ће бити и найманый кожи подобный мирисъ има, те тако самъ се одъ тій печурака уздржао, докъ се моя дружина не могла њинове пріятности, меканости и њинова вкуса доста похвалити. Нажалостъ бяу то отровне печурке, којма су желудацъ претоварили, и послѣдице страшне нису изостале. Укратко да кажемъ: цела дружина одъ тій печурака умре, и на мене спаде жалостна дужностъ, да мртваце покопамъ и да ій оплачемъ.

Тако усамљѣнъ оставимъ садъ Боспу и одежъ у Унгарску. У овой земљи, као што самъ увекъ слушао, живе цигани добро. Ту, говорау люди, да племићи преко године доста коня ихамѣмъ упропасте, те тако има коньскога меса доста, да се бедни гладни цигани могу попреко и уздужъ наести. Кадъ самъ дакле моје путовањ по земљи продужио, нисамъ се у мојој надежди преварио, почемъ самъ свуда доста сла и вића добио. О момъ занимаю могу само толико рећи, да не рѣшаво было, ербо самъ се као врачаръ или погађачъ появіо, и тако самъ себи лепы новаца заслуживао. Но међутимъ принуди ме некій догађају ову земљу оставити. Видіо самъ т. е. у некой вароши, којој садъ имена неznamъ, како е некій бедный, старый циганинъ простимъ народомъ страшно злостављѣнъ и мало неразтргнутъ быо збогъ тога, што е баяги говеда у кошарама обчарао, облаке одъ земљѣ одвратио, а напротивъ сушу и прождрљиву пипу у целу околину навратио. Огорченъ таквимъ поступкомъ одежъ дакле далѣ.

За тимъ одежъ у Ческу, где се онда ратъ отворио. Ту се придружимъ гомили, коя е войску пра-

21 42 44 48 52 56 60 64 68 72

тила, и тако се догоди, те ме сретне некій постаръ и пристойно обученъ човекъ, кои ме запыта, бы ли слушю у нѣгову службу, те да за нѣмъ, почемъ самъ врло плеһать и доста крепакъ, еданъ ковчегъ свуда носимъ. Тай е човекъ быо лекаръ, а у ковчегу, кои ми е натоварити мислю, были су лекови съ орудіама, коя су му у нѣговомъ леченю необходимо нужна была. Мени се та понуда збогъ новости свое допадне, те тако се склонимъ; и заиста писамъ се каю, ерь до тога времена почео е за мене новый и пріятный животъ.

Лекаръ е тай быо особито вештъ, врло искусанъ и у своіой вештини дуго упражняванъ. Войници, коима е онъ увекъ брзо и съ добримъ успѣхомъ помоћи давао, любили су га и почитовали. Одъ нѣга самъ приликомъ леченя попримао мало по мало часъ едну, часъ другу вештину, быо самъ му, где е нужно было, особито на руци, правіо самъ по нѣговомъ упуству лекове, едномъ речи, тако самъ се у свему на нѣгово особито задовольство владао, да ме после воћъ ніе сматрао као свогъ слугу, већъ као помагача у нѣговомъ званію. Найпосле пређе наше одношеніе у искрено, благонаклоно пріятельство, кадъ самъ сирѣчь наскоро за тимъ добіо приликѣ, учинити му важну услугу.

Приликомъ обсаде града, кадъ смо ранѣнимъ войницама ране превіяли, удари могъ лекара непріятельско зрно тако опасно, да му е дожня вилица изъ зглавка изкочила, и опасность му е претила, нѣговомъ животу жалостный край учинити. Я самъ быо тако срећанъ, кровь одъ тако яке ране наскоро уставити, и вилицу опетъ наместити тако, да е по краткомъ времени, безъ и найманъ сметнѣ у жваканю, савршено оздравіо.

Почемъ е наскоро за тимъ миръ заключенъ, то смо нашу при войсци службу оставили и у Немачку отишли, где смо нашли доста посла и богате награде. Я самъ приметіо, да самъ у теченію година, што се могъ одела и обхођеня тиче, обичае и прави лекара сасвимъ усвоіо, и са старогъ циганина Пасмана све прилично свукао, до едне црне коже, коя се већъ убелити неда.

Мой пріятель посветіо ме е савршено у тайне нѣгового леченя, докъ едно ютро леже у постелю, тужећи се на страшну болю у мозгу. Нѣгова се болестъ прозли, сва употребленя средства непомогше ништа и наскоро за ти љ куцну му, последний сать. Почемъ се ніе никадъ женіо, ни ти е каквы сродника имао, то самъ я цело нѣгово имаѣ наслѣдіо, кое е заиста доста велико было. Оно се састояло у едномъ богато снабдѣвеномъ ковчегу съ лековима и у едномъ повеликомъ ковчегу, пуномъ златногъ и сребрногъ новца.

Осамлѣнъ у свету, наслѣдникъ тако знатногъ пмапя, пытао самъ садъ самъ себе, шта ћу съ нѣмъ започети, и коме ћу га пре или после оставити? Садъ се у мени пробуди яча него икадъ желя за тобомъ, сине мой, те тако заключимъ, опетъ у Босну вратити се, ту те потражити, и предати све оно, што ми е срећа подарила.

Онда е управо было примиріе учинѣно, кадъ самъ тай путь предузео, и я самъ затимъ сву Босну унакрсть прошао, али ми неизпаде за рукою наћи те.

Найпосле доћемъ у овај предѣлъ. Тихо-величественая озбильность, коя е на истоме почивала, къ побожномъ сматраню позиваюћій одъ светскогъ метежа удалѣный монастырь, побожни и честни иноци у нѣму, кои су онако красанъ примѣръ стрпљива и благости показали, а то самъ приметіо, пошто самъ съ нѣима неколико речи прословіо; све ово скупа учини у мени, кои самъ се одъ толико година по различнымъ земляма скитао, толико упечатленъ, да се у мени пробуди спасителна слутня, да ћу ямачно, ако ту останемъ и близу монастыра себи колебицу направимъ, мою желю изпунити. И тако самъ овде, слѣдуюћи овой слутњи, коя ме е нарочито онда крепила и блажила, кадъ ме е хтела жалость и туга съ уздисаима за тобомъ, сине мой, обузети, толико време провео, и нешто утѣхе у томе нашао, што самъ мое време сградаюћемъ човечеству поклоніо и тако се добротинствомъ потрудіо заглядити оно, што самъ некада зло у свету чиніо.

„Благо небо саслушало е мое молитве. Я самъ срећанъ и пресрећанъ, сине, одкако те могу пригрлти и рећи ти, да си ты услада мои очію и млина срдца мога.“

Тако е Пасманъ заключіо свою приповедку, кою е Алтомановићъ съ великимъ удовольствомъ слушао, што га е у нѣой просіяваюћа нѣжна наклоность, кою е нѣговъ поочимъ увекъ према нѣму имао, у сердце дирнула и дубоко му радость причинила.

После неколико дана предстояло е войводи, да се съ монастыромъ вальда на свагда опрости и свой путь продужи. Онъ е заключіо, да га Пасманъ прати и да се одъ садъ никадъ одъ нѣга не разстави, већъ да се покрай нѣга животомъ наслађуе. Али се — другчіе збыло.

(Свршетакъ слѣдуе.)

Карль Лудвигъ баронъ Брукъ,

ц. к. аустр. министеръ финансіе.

Женіалный овај државникъ родіо се 18. Октобра 1798. год. у Елберфеду на Райни у Прайской, одъ граждански' родителя. У Бону посветіо се онъ трговини, и у исто време народно-экономическе науке при свеучилишту слушао е. Одъ тадашнѣгъ у Немецкой владаюћегъ энтузіазма за слободу Грчке обузетъ, похити год. 1821. у Триестъ за одповити отуда као ратникъ у Хеласъ; но нѣгова среће звезда хтела е, да онъ у Триесту на онакове люде наиђе, коима е станъ Грчке сасвимъ познато было, и кои младогъ Филхелена одъ намѣре одврате, и усветую му, заостати у Триесту, и дарованъ свое Аустрии посвећивати. Онъ савѣтъ тай послуша, у Триесту остане, и наскоро оженитъ 1828. године съ кѣркомъ богатогъ трговца Бушека, дође до богатства и уплива, поста ти човекомъ особеногъ уваженя. Установлѣнъ паропловногъ друства „Аустрійскогъ Лойда,“ съ коимъ іошъ и друга предузиманя скопчана су была, и коя су и безъ подпомаганя државногъ плодносно постало, нѣгово е име славнымъ учинило. Триестъ пошлѣ га 1848. год. као свогъ депутирца на немачкій саборъ у Франкфуртъ, гди га е и царска влада за свогъ опупомоћеногъ посредственика, колъ тадашнѣгъ Райхсфервезера напменовала. Наскоро затимъ изборе га министерство за члена свога; у коме чину дѣятельность нѣгова неограничаваше се само на министерство трговине, индустріе

и явни послова, но нѣгово државно дароваѣ было е и одъ великогъ уплива за обшту политику аустрійску. Онѣ е съ Шемонтомъ уговорю миръ; при справу и произведеню државногъ правленія, быо е дѣлательнъ; границу измежу Маѣарске и остали аустр. провинция у смотреню царине постоеѣу, оборю с; удаю е праваѣ забранителногъ увоза, и тежю е затимъ, да дела Аустрїя ступи у немачкїй царине саюзъ. Какова напредке поште, гвоздени путови и телеграфи под' нѣговимъ течаемъ имали су,

какавъ напредакъ у трговини и радности съ невеликомъ брзиномъ развише се, заста е несравнѣно и пречудно. 1851. год. остави се Брукъ министерства; али поверенъ, ко е онъ кодъ премилостивогъ Монарха нашегъ уживао, опредѣли га 1853. год. у Берлинъ, да съ Прайскомъ уговоръ трговачкїй и царинскїй издѣйствуе. Восточна распраприудила е Аустрїю, да посластво свое у Цариграду мудро и одвеѣхъ способномъ човѣду повери, и зато Брука избрала е кой е заста томъ повереню подпуно одговорю. Сва знаменита послѣдствїя, ко е аустрїйска политика у Цариграду за добила, има се само вештини барона Брука преписати, што е тимъ юшѣ чудно, ерѣ е долге само еданъ дордъ Гедклифъ упливъ кодъ Порте имао. Да е баронъ Брукъ прошле године у Бечъ за финанси-

министра наименовати, и да се радостна надежда о красномъ угѣху у томе испунила, веѣмъ е познато.

Горка вода.

(Черто изъ источни правїи.)

ПРВО ПОДОЗРѢНІЕ.

Вечерня молитва у очї Суботе сврши се; безбройна врата на храму отворе се и на нѣ поврви гомила богомолаца.

Наскоро за тимъ све постаде тихо и пусто . . . У храму заостао быаше само еданъ човѣкъ; ожалосѣнъ, замисливъ стаяше онъ наслонивши се раменомъ на стубъ свода храмскогъ.

Богато одѣло одъ скупочены китайски, матерїя извежево златомъ и искиѣено драгоцѣностима одвеѣхъ доликоваше нѣговомъ високомъ расту, благородномъ и строгомъ лицу и дугой сѣдой бради.

Чиняше се као да онѣ юшъ немисли оставити свое мѣсто, докѣ

врловный жрецъ пролазеѣи поредъ нѣга поздравилъ га овимъ речма:

— Зарѣ е среѣный Хофинъ забораю, да га млада жена, можда одавно чека на вечеру?

— А, то си ты, Асиру, одговори Хофинъ, кога те речи изведу изъ замисливости. Моя же жена вечерасъ вечерати кодъ едне прїятелице, ко е нешто слаба. . .

— А, у такомъ случаю я тебе неѣу задржавати, рекне Асиръ. Ты нешъ сигурно и самъ одма иѣи къ нѣой . . . а држимъ да то баръ ниси препоручю своѣмъ младомъ рѣвнѣнику кога си, знашъ, ты узео къ себя? . . . на нашъ великїй празникъ.

— Да, изъ састрадања, одговори Хофинъ съ незадовољствомъ.

— Болъ речи зато, што е те хтела твоя жена.

— Све е случай учиню, Асиру, рекне Хофинъ стараяѣи се расте-

рати непрїятне мисли. Ты знашъ онаѣй празникъ, онѣ долази у веснѣ, у найлпше време одъ године, кадъ е земля тако реѣи застрга цвеѣемъ и плодовима; ты знашъ, онѣ е установлѣнъ зато, да се изяви почитоваѣи Божественой руци, коя е све то саздала, и да се благослове сви производи земля. Предъ нашимъ куѣама тада зелене се листнати вѣяци, у коима преко целогъ празника проводи се братско веселье, радостъ и гостѣа; и беамъ ли я могъо у такво време одказати

Карл Брукъ ц. к. аустр. финанцъ министрѣ.

гостоприѣство бѣдномъ умируѣмъ детету? Да . . . Амисель е онда быо дете . . .

— Меѣутимъ я мислимъ, да га ты садъ не држишь за дете, двосмыслено одговори Асиръ.

— Да, я се добро опоминѣмъ тогъ догаѣая, продужаваше у некой фантази Хофинъ: — то е было првй данъ праздника: у моѣй куѣи веѣ све быаше готово за гостбу. — Я самъ се быо задржао кодъ куѣе докъ самъ свршио умиванѣ по нашемъ закону, зато се пожуримъ на праздникъ. Наѣдан-путь допаде къ мени Езеля; сузе течаху низъ нѣне пуне румене образчиѣе. Мой добрый, мой милый господару . . . шапугаше она . . . дете ядно сироче . . . стои предъ вратима наше куѣе . . . Нигде никога нема, оно ѣе умрети одъ глади! . . . О, нека прво време наше свезе буде освештано добримъ дѣломъ. Нека првй праздникъ, кои я сретамъ подъ кровомъ мужа мога, украси се светомъ жертвоиъ добротворства, коме е привинула благородна душа мужа мога! . . . Милый мой друже, немой ми одрѣи ову прву милость, кою одъ тебе просимъ! . . .

Езеля быаше тако добра, тако обаятелна, . . . прозба нѣна быаше тако трогателна, да я обеѣамъ приѣити нѣного страдалника — и мы заедно одемо подъ венякъ. Предъ венякомъ стаяше дечакъ, коме по видимомъ нѣе быле выше одъ дванаестъ година. Но, рецимо да му е было четрнаестъ! . . . Я га уземъ за руку, уведемъ га унутра, посадимъ за асталъ и уземъ га место сына. И досада я нисамъ имао узрока каяти се за добро дѣло . . .

— Да Богъ да . . . дода ладно Асиръ.

— Но ты говоришь самномъ некимъ особитимъ тономъ рекне Хофинъ поцрвенивши одъ унутрашнѣгъ чувствованя.

— Хмъ . . . то е мой обычный тонъ.

— Чувешъ, я знамъ, да си ты мой свагдашний заклетый неприятель, рекне живо мужъ Езелъ.

— Я . . . твой неприятель? . . . викне жрецъ са своимъ грубимъ и ѣаволскимъ гласомъ, Хофине, ако ты обѣшь да знашь, я самъ могао быти твой саперникъ; . . . али неприятель — нигда! Я знамъ шта теби разбѣя главу . . . но мы ѣемо се споразумѣти: нетанмъ, да самъ се и я трудю да добѣемъ руку Езелъ, кѣри удовице Ширазие . . . но мене одбихе, а ты си достигао цѣль . . . Истина, у првй ма злоба и ненависть кипиле су у моимъ грудма справъ тебе, но после самъ се утишао помисливши, да я нѣну руку можда за мою среѣу нисамъ добѣю . . . Езеля е у петнайстой години . . . размишлявао самъ я; а мени е веѣ шестдесетъ . . . ха, ха, ха! . . .

— Па и мени е толико, дода Хофинъ.

— Езеля е лепа као ружа, а я самъ смежурао одъ бриге и старости.

— Па видишь и я самъ такий, рекне Хофинъ.

— Истина, Езеля е скромна . . . паметна . . . но озъ друге стране, она е млада . . . ветренаста . . .

— Асиру!

— Као што и мора быти у нѣнимъ годинама, птно дода свештеникъ, као да, и неприѣчава узвикъ Хофиновъ: — а я самъ . . . подозрителанъ саревнивь . . .

Хофинъ тежко уздане.

— Кодъ мене живи братъ . . . онъ е младъ человекъ . . .

— А я имамъ рѣнѣника и воспитаника промумла Хофинъ.

— Сигурно, братъ е засадъ дете . . . нѣму е садъ тежъ тринаестъ година продужи Асиръ; но при свемъ томъ кадъ му драго быѣе му осамнаестъ; а Езельи е двадесетъ . . . разлика врло мала, дете ѣе постати красный младѣиъ; лепа плавушаста брада нѣгова быѣе далеко лепша негъ моя седа . . . и сладке речи нѣгове врло лако подкрасѣду се у душу Езелѣину . . .

— Асиру! пресече му съ нестрпленѣмъ речь Хофинъ.

— Едномъ речи, продужаваше жрецъ, као баяги неприѣчаваючи мукѣ и лютно разливеду по свимъ чертама старогъ младоженѣ: — млада жена моя стала бы насъ сравнивати . . . и веѣ сигурно то сравнѣиъ небы изишло на мою ползу . . .

— Асиру! повтори Хофинъ, и гласъ нѣговь дркташе одъ цотреса душевногъ.

— А я самъ ревнивь . . . я . . .

— За Бога!

— И та несреѣйна слабость отровала бы ми савъ животъ.

— Јо, я садъ веѣ починѣмъ чувствовати дѣйствиѣ тогъ отрова . . . промумла Хофинъ.

— Мени бы се све чинило да ме они вараю, . . . а можда бы ме и заиста преварили.

— Уѣути, несреѣнниче! продере се мужъ Езелѣиъ подѣжуѣи стиснуту песницу.

— За Бога, заръ я за твой рачунъ говоримъ? . . . одговори зачуѣель Асиръ.

— Како! возрази Хофинъ, и гласный одзивиъ изсподъ мрачны сводова храма повтори нѣгове речи: — како . . . разбойниче! . . . Заръ ти невидишь да свака твоя речь оштрѣе одъ свакогъ ятаганя засеца мов срце? . . . Ако я немамъ брата, то имамъ рѣнѣника . . .

— Кои е измеѣу осталогъ далеко одъ сваке забранѣе свезе са Езеломъ, одговори жрецъ.

— Но кои ѣе ми то осведочити?

— Како? . . . Па ты си врло среѣанъ, што досадъ ниси сведочанства о томъ тражю — то значи да ниси саревнивь

— А ко е теби казао да я нисамъ саревнивь?

— Твои паметни поступци, коима се сви диве, а я више одъ свию, рекне Асиръ: — слобода кою ужива жена твоя . . . поверенѣ, съ коимъ ти но оставляишь саму съ Амисельмъ . . .

— При свемъ томъ они нѣга не злоупотребляваю?

— То нико и непориче, возрази Асиръ, баръ я у томе се несумнямъ ниуколико, али . . .

— Умукни! рекне Хофинъ, увативши га за алыну.

— Не дирай далъ . . . я тебе морамъ оставити, рекне жрецъ, стараючи се отргнути: — ты излазишь изъ себе . . .

— Не, неѣешь се ты маѣи одатле, викаше у ярости Хофинъ: — ако ты ниса подлець, ты ѣешъ ми обяснити твоѣ нишаненя и то твоѣ чудновато али . . .

— Я управо ништа незнамъ . . . рекне добродушно Асиръ; кунемъ ты се . . . я самъ и самъ тако протъ и лаковерливъ као и ты, и нигда се нисамъ саглашаво съ онима, кои говоре, да твоя жена тебе вара . . .

— Мене вара, повтори Хофинъ, поведеѣи се, као да га е ко треснуо моткомъ по врату; . . . вара! . . . Збогомъ моя памети! . . . можда е то истина? . . . Сигурно неѣе нико говорити, докъ нѣе нешто было.

— Зашто се едишь, богатъ, за вятриге рѣави людѣи? Заръ е мало угурсуза, кои ништа друго нераде, него заваѣаю ѣемилѣ . . . Заръ е мало таки! кои иду изъ куѣе у куѣу и казую шта гди виде и чуо . . .

— Али шта су могли они видити, шта су могли чути, повтори Хофинъ, а съ чела нѣговогъ ваяху се крупне капѣ зноя . . . Асиру! Ты мене изведе изъ памети! . . . говори, или ме одма уби . . . то ѣе быти много великодушнѣе! . . .

— Заиста, Хофине — одговори Асиръ съ таквомъ ладнокровношчу, коя быше равна ярости мужа Езелъ: — заиста е врло рѣаво и неблагоприятно веровати све, шта се говори

Безъ сумнѣнъ, Амилъ люби твою жену . . . . по . . . . люби као матеръ . . . . као што и треба любити жену благодѣтельству . . . . и я ћу положити мою главу, ако то што се о њима говори не само празанъ разговоръ . . . . као баяги, да они сваку ноћ шетаю по диванани твогъ горнѣгъ боя . . . .

— Па она е и ноћасъ тамо была. . . .

— Но сигурно сама? . . . .

— Не . . . . и онъ е био . . . . и я . . . .

— Да . . . . ноћасъ . . . . по кажу за друге ноћи . . . . реке Асиръ, чисто као бацајући дрзновено речи у лице Хофина.

— За друге ноћи . . . . повтори у ярости Хофинъ: О! ко си ти? или си човекъ, или чудовиште, или демонъ! . . . .

— Ты оћешъ да я убиѣмъ ню . . . . нѣга . . . . а и тебе заедно съ њима! . . . . Асиру обясни ми твоје речи . . . . изтргни изъ грудѣи мой ова отровна подозревани, коя потресаю мою душу . . . .

— умилостиви се надамноу . . . .

— Я тебе жалимъ, одговори Асиръ, стискујући му руку съ дубокимъ изразомъ пріятељства. Дођи къ мени на вечеру . . . . я имамъ средства, коимъ се може одкрити, ели твоя жена теби верна или не? . . . .

— Какво?

— Посредствомъ едногъ нашегъ обрѣда; онъ е засадъ заборауљивъ, но я ћу га обновити.

— Какавъ е то обрѣдъ?

— Я ћу ти га разтолковати . . . . айдемо! реке Асиръ узевши се подъ руку съ Хофиномъ и тако изиђу изъ храма.

ДИВАНАНА.

Ноћ быяше увелико наступила, кадъ Хофинъ пропавши готово тречећи крозъ еданъ одъ главнии Дамаски сокоа дупне у врата свое куће. —

Стара слушница отвори врата.

— Где е Езеля! . . . . запыта онъ такимъ необычнымъ гласомъ, да бака принесе фенѣръ къ његовомъ лицу, да се увери, ел' то занста њѣнъ господинъ.

— Езеля . . . . где е? повтори онъ.

— Горе на диванани.

— Сама? . . . .

— Нѣ, господине, Амилъ е съ њоме.

У едно тренуће ока Хофинъ е већъ быо на диванани, еднимъ погледомъ дозна онъ све шта се ту догађало.

Ноћ быяше тиха и свѣтла, една одъ најлепши ноћей востока; милиони звезда трептаху на тамно-плаветномъ небу; поноситый месецъ подизаше се иза мора.

На одномъ краю диванане, па сламиной асури сеђаху неколико робова и тихо се разговараху; а на другомъ — Езеля, безъ покривала, пола лежаше на шилтету, и своимъ тихимъ обаятельнымъ гласомъ певаше неку пѣсму. До ногу њѣны сеђаше Амилъ.

Она певаше и смѣюшаше се као анѣо, забавляјући се похваланѣмъ младића. Угледавши порѣдъ себе Хофина, младий людѣи ни найманъ не измѣну свое положенѣ: Езеля прождаваше пѣсму; а Амилъ слушаше. Но примѣтивши необычно расположенѣ свога мужа, лепа жена упрѣ у њѣга прие очи свое и поплашена суровымъ и ладнымъ изразомъ њѣгова лица, ѣипи у страху:

— Шта е теби . . . . господине мой! Да ти се не што догодило?

— Што си ты отишла одъ твоѣ пріятелице Рике недочекавши тамо мене, произнесе Хофинъ подако ударајући гласомъ на свакој речи.

— Господине мой, одговори Езеля, поплашена и озлобѣна такимъ тономъ, ты ми ниси ништа рекао . . . . Рика бешѣ заспала . . . . быяше доцне . . . . Амилъ быяше тамо . . . .

(Продужѣтъ сѣдѣе.)

Бой Сланкаменачкѣи,

плити на Михалѣвачкомъ полю. Дана 19. Августа 1691.

(Свршетакъ.)

У овой битки дана 19. Августа 1691. године бывшой, коя се „Бой Сланкаменачкѣи или „Бой на полю Михалѣвачкомъ“ назива, пало е 35.000 Турака*). Нашимъ паде и руке цѣо турскѣи логоръ, 158 топова, 54 сандука са златомъ и сребромъ, хране у изобилу, дева и мазга великѣи брой; већа часть оружя; 4 коньска репа, и 22 баряка. Са Мустафомъ Ћуприлиѣмъ е на боишту погинуо и яничарскѣи ага, са многимъ одличнимъ Турцима, да се съ правомъ рећи може, да е овай даѣъ взгру турскѣе войске утаманю, и посве уништио.

Али и аустрииска е войска много страдала, ерѣ е нешто мртви, нешто ранѣни до 11.000 люди бронла**). Међу ранѣнимъ быяше: Херцогъ Драгутињъ, Тома Водмонтъ, кнежеви Гвидо и Хенрикъ Старенбергски, властници регименте Кетелеръ и Корпелли, херцогъ Арренбергъ и кнезь Саухесъ. (Ова два стражня услѣдъ добивени рана скоро преминуше). На бойномъ полю остадоше: 26 сотника, 25 поручника и толико баряктара, затимъ Кристіянъ Холштайнъ, Иванъ Карло Сереньи, Адамъ Зринѣи, Адамъ Колониѣъ, Игнатѣи Петингъ, Рихардъ Старенбергски, кнезь Буквой, и кнезь Кауницъ. — Одъ бранденбургскѣи юнака, кои су се у овой борби витежки владали, осташе на бойномъ полю Биловъ и Калкштайнъ; а рана допадоше: Сидовъ, Блаукенсеръ и Кухатъ. — Генералъ Дуневалдъ, редке храбрости мужъ, разболео се после овогъ крвавогъ боя, одпутоуе лагомъ у Бечъ, но будући да болестъ старо њѣгово тело, све то више слабише на толико, да е у путу близу Осека последнѣгъ Августа умро.

Ова е битка и збогъ тога знаменита, што су обе врховне войводе свое изкуство у войничко-бойной вѣштини показали. Еданъ е и други храбро, вѣшто и югунасто држао, и то Людевитъ Баденски у нападаю, а везиръ Ћуприлиѣъ у бранѣю. Но съ кимъ быа Богъ, тко може противъ њѣга.

Отоманска е влада више са смрѣу Ћуприлиѣа: него ли са потученомъ войскомъ штетовала. Войску е могла надокнадити, али вѣшта полужетна и храбра човека тако ласно добити у оно време не могла. Ћуприлиѣъ е за оно време едний человекъ быо, кои е станѣ Порте разабрао, и едний кои бы юй помоћи быти могао да не пао.

А. О.

*) Види Fesler die Gesch. d. Ung. B. 9. S. 448. — Ephem: Leopoldian, ad 19 August 1691, пишу 25.000; други 16.000, а неки 12.000, да е пало. Но ови нису оне у рачунъ узели, кои су у бегу затимъ у Сави и Дунаву свой животъ изгубили. — Осимъ ови е услѣдъ допавши рана у Београду — види Порте Отом. кнѣ. II. стр. 574 — преко 5000 Турака умро.

**) Види Fesler Band 9. S. 448. Петъ хиљада е у битки аустриискѣе войске пало, или су были ранѣни, дакле право Стефанъ Маряновиѣъ жупникъ Сланкаменачкѣи у своѣмъ рукопису веши да е 11.000 пало и ранѣно. —

Тестаментъ барона Георгія Сина.

Пре неколико недела преставио се у Бечу баронъ Георгій Сина, кога су за најбогатіиѣгъ човека у Аустрији сматрали. Одъ нѣга говори се да е заостало 80 милиона форинтій сребра, имаѣ, кое се заста може кралѣвскимъ назвати. Онъ е уредіо свой тестаментъ на слѣдуюћій начинъ: Синъ нѣговъ, баронъ Симеонъ Сина, постао е наслѣдникъ свеобштегъ нѣговогъ иманія; осимъ своје сину іоштъ и другима е лицама по нешто оставио, а имено: Сна нѣгова Ифигенія наслѣдила е 100.000 фор., нѣгове унуке, Анастасія достада е едну кућу у Волцайду и добро Фаренфелдъ; Прина добила е кућу подъ Нро 769—771 съ добромъ Мауербахъ; Елена наслѣдила е кућу Нро 689—693 и добро Айххорнъ у Морави; Ифигенія обе куће у вароши Нро 733—739 и спалуку Велехрадъ у Моравској, съ тымъ додаткомъ, да ће отацъ нѣовъ баронъ Симеонъ Сина донде приходе одъ тій добара и кућа уживати, докъ не буду горепоменуѣ нѣгове кѣри пунолетнѣ или неудаду се. Нѣгова сродница госпоја Анастасія Бехани с' нѣно шесторо деце наслѣдила е за свако свое дете по 15.000 фор. Шогорица нѣгова Елена отъ Маленица 10000; госпоја Марія Дерра у Пешти съ еднимъ годишнимъ прилаткомъ одъ 1000 фор. за цео животъ нѣнъ обдарена е. Одъ контуариста нѣгови добили су г. Темистоклесь М. 60.000 фор, Адалбертъ Р. 24.000 фор. Василій М. 15.000 фор. Јованъ С. 10.000 фор., Алойзъ С. и Мартинъ Х. по 5000 фор., Фердинадъ В. 3000 фор. и т. д. — Изванъ ови обдарена е црква св. Тройства 20.000 фор., и за грчко училиште у Бечу, и обштинско-грчке сироте оставио е по 10.000 фор. г. архимандриту Ливерополосу 3000 фор. и пр. и пр.

Несравниый богатацъ покойникъ умро е пре, него што бы плаюћи благородне намѣре свое увенчане видити могао,

заго садъ синъ и наслѣдникъ, нѣговъ баронъ Симеонъ Сина, племениту намѣру ту има, да болницу у Бечу подигне, и съ тымъ најкраснѣи споменъ покойноме отцу своје оснуе.

Корреспонденція.

Београдъ 26. Мая. У прошасту неделю 20. т. м. држа е одборъ за народный театеръ свое засѣданіе, и са радощу е объявио, да се наше высокославно правителство примило, да о своје трошку доврши театеръ, но подъ условіемъ, да се две велике сале, коя ће у театру бити, и одъ кои е една за баль, а друга за кафану опредѣлена была, на расположенѣ правительства уступе: кое е одборъ и другимъ своимъ членовима саобштио, да и они, сходно устройству своемъ, саизволенѣ на то даду, кое е скупштина и съ великомъ радощу примила. — И тако нашъ народный театеръ іоштъ до есени быће дозиданъ и покривенъ, а идуће 1857. моћи ћемо на нѣговој позорници и представляя гледати.

24. о. м. догодила су се два жалосна случая. Да се мадо разладу одъ велике запаре, коя ово неколико дана трае, иду у Саву и Дунавъ деца да се купаю, а да бы назоръ слѣдователно и казни свои родителя и предпоставлѣни избегли, то се они крию и удаляваю, гди ий небы нико мого видити; тако су горереченогъ дана купаюћи се исподъ града на Сави, између выше дѣце, нѣи двоипа были, кои нису знали пливати, или изъ несмотрености или учећи се да пливаю, мало дагъ одъ брега отислисе, и жертва доиста немиле смрти постали. Еданъ између нѣи быо слушатель I-огъ гимназіалногъ разреда, а другій некій шегртъ.

ОГЛАСЕН.

СТЕЙРИСКИЙ БИЛЬНЫЙ СОКЪ ЗА ОНЕ КОИ ПАТЕ ОДЪ ПРСІЮ.

Овай се сокъ досада по увераваню најгласовитій лѣкара у Бечу и Градцу за чудо добаръ показо, а имено противъ

кашля, грипе, кіявице, вромуклогъ гласа, вратоболъ и грудоболъ.

Многи, кои су узели тай сокъ, доказую, да немогу да буду безъ нѣга и да само нѣму имаю благодарити, што имъ е олакшана боля и што могу мирно спавати; збогъ благотворногъ дѣйства овай се сокъ најболѣ препоручуе како малой деци, тако и најстаримъ лицама; вкусъ му е врло пріятанъ.

Стакленцета су стейрискогъ бильногъ сока бела, горе дугуляста и са калайнимъ капцима, на коима као и на стакленцету пише: „Апатека кодъ елена у Градцу“ и „ІРА“, добро су затворена, и на нѣма су надписи заедно са подписомъ онога, кои производи тай сокъ.

Цѣна е едного стакленцета 50 кр. ср.; манѣ одъ два стакленцета немогу се слати. Што се завио и пошлю 2 или 4 стаклета, то се рачуна на 20 кр. ср.

Тай сокъ производи І. Пурглайтнеръ, апатекаръ кодъ „елена“ у Градцу, а добити се може у Земуну у апатеки кодъ „златногъ орла“ Карла Тренчика.

Фортепиано продая.

Фортепиано са особито лепымъ и яснымъ звукомъ, кои се збогъ свое изредности, дугогъ траяня и сталности у гласу нарочито отликую, непрестано су на продаи, и изсвирани фортепиано примаюсе у промену кодъ

Алонза Яни, органисте у Земуну.

Обявленіе на кнѣгу:

„Девочница како треба да се изобрази. Преводъ съ нѣмецкогъ. Книга ова корисна за све матере, кѣри, домаћне и пр. износиће до 18 табака, и коштуваће 30 кр. да ю свакій лакше набави. Позиваю се браћа Србљи, да ову „Дѣвоичницу“ удостое свое любви Пренумерациа трае до послѣднѣгъ Маја. Имена Г. Г. Пренумеранта нека се пошлю или на издавателя Подунавке, или мени у Дубровникъ (Ragusa.) У Добровнику, 10. Апр. 1856. Георгій Николаевичъ, Протопресвитеръ.“